

ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100

emlékezett Miskolc Megyei Jogú Város Örmény Nemzetiségi Önkormányzata.

A tárlat megnyitóján *Mondovics Gábor* főiskolai előadó tartott előadást

Mondovics Gábor, mellette Dr. Rózsa Péter örmény elnök, és az emlékezők

„Az örménység történelmi háttéréről Magyarországon” címmel.

minap.hu 2015. május 17.

Olvasói levél

Kedves Sarolta!

Haza érkeztem! Még ülepítés alatt az élmények... Örményország, Grúzia.

Az utamat Péterék is, én is túléltem, rengeteg féle tapasztalás, szembesülés...

Az én határaitam eléggé feszegetve voltak sok oldalról is, végtelenül puritán körülmények, hideg, hó, fűtetlen szállás, a tériszonyom állandó aktív állapotban, az edzetlenségem, ami miatt haltam meg a magas hegyi túrákon. Szóval mindezeket leszámítva hatalmas lelki élmények, csodás tájak, hihetetlen komoly műemlékek, múzeumok, mély emberi találkozások... Szóval tudod, az út előtt bárki kérdezte tőlem, mit is fogok ebben a két országban csinálni, bambán néztem, mert magam se tudtam, mi dolgom ott...

Azt éreztem, hogy nem egy turista út csupán, de ennél többet nem láttam, még körvonalaiiban sem...

Így utólag, hogy már egy hete itthon vagyok, egyre erősebben érzem, hogy a sok-sok csoda között, amit láthattam és megélhettem, kimagaslik a jereváni 3 nap. Sarolta, képzelj, épp akkor értünk oda, amikor az örmény genocídium 100 éves évfordulójára emlékeztek!! Hihetetlen!! Én tudtam, hogy ez épp most lesz idén ápr.-ban, még meg is voltam hatódva, hogy pont akkor leszek Örményországban (az utat szervező erről mit sem tudott...), de álomban sem gondoltam, hogy lesz bármiféle megmozdulás, megemlékezés... Leírom most mindazt, amit itthonról nem valószínű, hogy érzékeltetek! Ápr. 23-án délután érkeztünk Jerevánba,

ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100

kerestük a szálláshelyet és megálltunk egy parkolóban kérdezősködni. Látjuk, hogy emberek tömegei szépen felöltözve, virágokkal egy irányba tartanak... Kérdezzük, kik és vajon hová?... Kiderült, hogy a genocídium emlékműhöz... Hát persze, hogy mi is fölkerekedtünk rögtön, szereztünk virágot, s fölmentünk a tömeg után egy nagy területre, ahol az emlékmű állt. Középen folyton égő láng, körülötte rengeteg virág letéve, gyönyörű zene, állják körben a lángot, mindnyájan megilletődve, könnyes szemmel. Nagyon különös erőter volt ott, akkor még nem is értettem, csak erősen érintett.

Az embereknek kicsi lila virág kitűzve, ugyanez a virág logó az összes autón, üzleten, óriásplakátokon. (Itthon tudtam meg, hogy a „forget me not - nefelejjes virágot szimbolizálta!) Kiderült, hogy napok óta genocídium konferenciákat tartanak a fővárosban, kiderült, hogy jön *Putyin*, a francia elnök stb... Erőteljes forgalomkorlátozások, lezárások... A környező települések, ahová elmentünk műemlékeket nézni, ugyanekkora lázban, helyi megemlékezések, ünnepek, nagyon bensőségesek, méltóságteljesek. 24-én újra fölmentünk az emlékműhöz, változatlanul vonultak a tömegek, rengeteg fiatal, sok-sok gyermek, idősök, mindenféle korosztály. Gyönyörű napsütés, fények. És csak gyűltek a virágok és egyre magasabban vették körül a lángot... 24-én este a szálláshelyünkről halljuk, hogy 11 óra tájban (és épp olvastam előtte, hogy 100 éve 24-én este 11-kor megöltek közel 300 értelmiségit,

így indult a népirtás) hatalmas dudálás, látjuk az utcán a fáklyákkal vonuló tömegeket, éneklést. Kiderült, hogy ezt a pillanatot nagyon számon tartották, az igazi megmozdulások csak most indultak! Ettől az órától – ez péntek este – egészen vasárnap éjszakáig szünet nélkül óriási tömegek vonultak, nem gondoltuk, hogy még fokozható az előző napok után. Teljesen mindegy volt, hogy milyen napszak van és hány óra és megnyit kell várakozni, hogy az emlékműhöz jussanak, csak mentek és mentek a zászlókkal, imával, énekekkel. Ilyet sose láttam!!! Szombat reggel már annyi virág volt a láng körül, hogy az emberek alig tudták fölérni,

hogy a sajátjukat rátehessek... Az egész nép hihetetlenül együtt volt ebben a csodában, a város ezzel a mondattal volt kiplakátózva, hogy: be armenian, be alive!! És tényleg így volt!!! Az áldozatok helyett is éltek és élni akarnak!! Képzelj Sarolta, erre sincs példa, az örmény pátriárka azokban a napokban a másfél millió örmény áldozatot szentté avatta! Ez egy óriási gesztus és valahogy ez volt ott a levegőben, ez a hihetetlen

ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100

áldott és megszentelt égi-földi kapcsolat, az áldozatukból fakadó élet ígérete. Gyönyörű

volt!!! És hogy nem a halálhoz kötik magukat, nem a kesergés viszi el az energiákat, hanem tudják, hogy a kivégzetteknek is az- zal segítenek, ha helyettük is élni tudnak!!! És ez nagyon erősen ájtott... Hihetetlenül izolált nép, nagy-nagy szegénységben, a szovjet időszakot nem bírják kiheverni, féltő, nehogy „önzetlenül” megsegítsék őket, nem tudni, akkor mi merre mozdul

Csendesnap az emlékezés jegyében

Május 14-én, áldozcsüdtörtökön, Jézus Krisztus mennybemenetelének ünnepén csendesnapot tartottak a Partiumi Keresztény Egyetemen. A nagyváradi székhelyű felsőoktatási intézetben meg- alakulása óta megrendezik a lelki gyakor- latos közösségi napot. Idén három tragikus történelmi esemény kerek évfordulójához

majd... Most mindenestre hatalmas őserő működteti őket, a gyökereikből táplálko- znak, meg fognak maradni. Jelenleg a hegye- iken, a köveken és a 3. századtól épült cso- dás templomaikon kívül semmijük nincs. Elképzzelhetetlen, milyenek a településeik...

Grúzia már más, Amerika már ott van, ott együtt él a nyomor a dúsgazdagsággal. Épülnek a városaik, Tbiliszi világáros. A műemlékek, múzeumok, a Kaukázus, az emberi találkozások... Hát rengeteg feldolgoznivaló.

Egész biztos, hogy a népünknek van- nak közös gyökerei az ottaniakkal, abszo- lút a szkíta motívumvilág jön elő minden ősi megmaradt faragásukon stb.

A Széchenyi Könyvtárban most van is egy kiállítás, biztos tudsz róla, aminek a címe, hogy *Magyarok a Kaukázusban*. Ez régi téma, hogy ott éltek az ősök, most is foglalkozik ezzel pl. *Szántai*, aki járt ott és rengeteg bizonyítékát találta.

Sok-sok fotó van, most rakom össze, hátha egyszer meg tudom mutatni!!!

Öllelek szeretettel,

Benkő Ági

kötötték a szervezők: a 70. évvel ezelőt- ti zsidó és roma holokauszthoz, illet- ve az egy évszázada kezdődött örmény genocídiumhoz.

Ráksi Lajos egyetemi lelkész, főszerző köszöntötte a meghívottak és érdeklődőket az egyetemi székházként szolgáló refor- mátus püspöki palota dísztermében, majd

ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100 ÖRMÉNY GENOCÍDIUM 100

Szontágh Szabolcs lelkipásztor, a Magyar Református Egyház Zsinatának ifjúsági irodavezetője hirdetett ígét. *János Szabolcs* rektor üdvözlő-, gondolatébresztő beszé- de után *Weisz Péter*, a Barankovics István Alapítvány Izraelita Műhelyének vezetője, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöki tanácsadója, a gyöngyösi hitközség elnöke tartott előadást *Közösen együtt – zsidók és keresztények együttélé- se Magyarországon* címmel, ennek a több évszázados együttélésnek fő- ként a pozitív oldalait domborítva ki.

Kathy-Horváth Lajos, a budapes- ti Roma Oktatási és Kulturális Központ igazgatója a *Cigányok a Holokausztban és a magyar kultúrában* címmel tar- tott érdekfeszítő előadást, dr. *Issekutz Sarolta*, a magyarországi Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület veze- tője adatgazdag, drámai vetített ké- pekkel illusztrált visszatekintésben a törökök által végrehajtott örmény nép- irtást ismertette meg a hallgatósággal.

Ezt követően tárlat nyílt az aulában. A Falak, jelek, sorsok – magyar zsi- dók deportálása Auschwitzba cím alatt létrejött, tucatnyi pannóból álló, szö- veges-képes szemléltető összeállítást a budapesti Holokauszt Emlékközpont

bocsátotta a szervezők rendelkezé- sére, Nagyvárad pedig első határon túli állomása lett e vándorkiállítás- nak. *Tőkés László* európai parla- menti képviselő, a PKE Alapítók Tanácsának elnöke nagyívű tárlat- nyitó beszédében nemcsak a fentebb említett történelmi évfordulók kap- csán domborította ki a népek együtt- élésének tragikus vetületeit, hanem

a jelen kihívásaira is bőven kitért, kijelent- ve: nem szabad menteni a menthetlent. A tárlat is demonstrálja: Auschwitz a ma- gyarság legnagyobb temetője, még úgy is, hogy ilyen tömegsírok sajnos végig-

kísérik egész történelmünket, Mohácstól Doberdón át a Don-kanyarig.

Nemzeti sorstragédiánk sorába il- leszthetők azok a pótolhatatlan szellemi veszteségek is, amelyek a magyar zsidó kiválóságok kiirtásával értek minket – mutatott rá a Királyhágó-mellék előző püspöke, *Radnóti Miklós* költőnk golgo- tajarását hozva fel példaként.

Sebastian Haffner német író-történész- szel egyetértésben jelentett ki: Auschwitz után kultúrember nem lehet antiszemita. Kitért a polgári és egyházi vezetők akkori és mai felelősségére...

Tőkés László honlapjáról (részlet)